

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
“NAXÇIVAN” UNİVERSİTETİ
FƏNN SİLLABUSU

Təsdiq edirəm: _____

B.N.Quliyev
(kafedra müdiri)
Tarix: 5 sentyabr 2022

Fənnin təsviri	Fənn (adı, krediti)	Coğrafiya dərində interaktiv təlim. 3 kredit
	Fakültə	Pedaqoji
	İxtisas	Coğrafiyanın tədrisi metodikası
	Səviyyə (bakalavriat, magistratura)	magistratura
	Kurs	II
	Semestr	Qış, 2022-2023-ci tədris ili
	Təlimçi	b/m İsmət Qaçay oğlu Həsənov
	e-mail	Ismethesenli1965@mail.ru
	Telefon	0507851419
	Dərs günləri və saatları	III gün İsaat M I gün II saat S üst
Tədris dili	Azərbaycan dili	
Baza/ Seçmə	Baza	
Tələb olunan dərslilər və dərslər materialları	Əsas ədəbiyyat 1.N.S.Seyfullayeva “Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfıyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim” Əlavə dərslilər, vəsaitlər və mənbələr: Gülər Hüseynova “Kurikulum və pedaqogika”	
İstifadə ediləcək web səhifələr		
Fənnin xülasəsi	Respublikamızın məktəblərində fəal (interaktiv) dərslər altında yeni pedaqoji texnologiyaların geniş tətbiqi həyata keçirilir. Ənənəvi təlimin texnologiyaları qeyri-mütəhərrikdir və təhsilin nəticələrinə, daha doğrusu tədrisin keyfiyyətinə öz təsirini göstərir. Müasir təhsil sistemində tədrisdə baş verən problemlər məhz yeni təlim	

	texnologiyalarının köməyi ilə həll oluna bilər.	
Fənnin məqsədləri	Kursun əsas məqsədi tələbələrdə CTM tarixi və metodologiyası aid əsas bilik və təsəvvürlərin formalaşdırılmasına köməklik göstərməkdir.	
Öyrənmə nəticələri	Kursun sonunda tələbələr bilməlidir: 1. Coğrafiya dərsində interaktiv təlim haqqında ətraflı biliklərə malik olmaq 2. Coğrafiya dərsində interaktiv təliminin ayrı-ayrı sahələrinin öyrənilməsi 3. Coğrafiya dərsində interaktiv təlim problemlərinin təhlili və anlaşılması 4. Coğrafiya dərsində interaktiv təlim daha geniş öyrənilməsi	
Tədris metodları	Mühazirə	Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar verilir.
	Qrup müzakirəsi	Tələbələrə fərdi mövzuda təqdimatlar verilir və müzakirəsi aparılır.
	Təcrübi məşğələ	Yeni mövzu əyani vəsaitlərin (PPT və video fayllar) nümayişi ilə izah edilməlidir
	Simulyasiya	Tələbələrə dərslərə aid fərdi laborator işləri verilməli və simulyasiya proqramlarından istifadə edilərək nəticələr qeyd edilməlidir.
	Layihə	Fənnə aid ümumi xarakterli məlumatlar verilir
	Digər	Dərsin tədris zamanı mühazirə və seminar məşğələlərinin keçirilməsi nəzərdə tutulur.
Qiymətləndirmə	Mövzunun mənimsənilməsi	Faiz nisbəti (%) və ya bal
	Balların maksimum miqdarı	100 bal
	1. Semestr ərzində toplanmış maksimum bal	50 bal (50%)
	- Dərslərə davamiyyətə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Tələbələrin sərbəst işinə görə maksimum bal	10 bal (10%)
	- Seminar və laboratoriya dərslərinin nəticələrinə görə maksimum bal	30 bal (30%)
	Qeyd: seminar dərslərində tələbənin jurnalda ən azı 3 (üç qiyməti olduğu halda, ona tədrisin bu növü üzrə ballar hesablanır. Əks təqdirdə tələbəyə bal hesablanmır.	
	2. İmtahan nəticələrinə görə maksimum bal	50 bal (50%)
3. Fənnin mənimsənilməsi qaydası: semestr ərzində imtahan nəticəsinə görə toplanan balların cəmi 50-dən yuxarı olan tələbələr fənni mənimsəmiş hesab edilir. - 51 baldan aşağı – “qeyri kafi” – F - 51 – 60 - “qənaətbəxş” – E		

	- 61 – 70 – “kafi” – D - 71 – 80 – “yaxşı” – C - 81 – 90 – “çox yaxşı” – B - 91 – 100 – “əla”		
	Cəmi:		100 bal (100%)
Qiymətləndirmə metodları	<p>Təpşiriqlər: Sərbəst iş mövzuları verilir və semestr sonu yoxlanılıb qiymətləndirilir.</p> <p>Sərbəst iş mövzuları</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dərsdə şagirdlərin qiymətləndirilməsinin metodik aspektləri. 2. Kurrikulum islahatlarının tətbiqi nəticələri 3. Qiymətləndirmənin nəzəri məsələləri. 4. Dərsliklər və oxu materiallarından istifadə 5. Səmərəlilik və maliyyə islahatları 6. Təlim texnologiyaları 7. Rasionallaşdırma və məktəblərin maddi –texniki bazasının möhkəmləndirilməsi 8. Təhsilin idarəedilməsi <p>Təqdimat: Slaydlarla hazırlanan mövzular təqdimat şəklində sunulur və qiymətləndirilir.</p> <p>Kollokvium: Semestr ərzində 3 (üç) dəfə yazılı, şifahi və test şəkilində olur və qiymətləndirilir.</p>		
Qaydalar	<p>Davamiyyət: Fənn üzrə ayrılmış bütün saatların 25%-dən çoxunda iştirak etməyən tələbə imtahana buraxılmır.</p> <p>Buraxılmış imtahan və ya təpşiriqlər: Tələbə planlaşdırılan təqdimatda və ya imtahanda iştirak edə bilməyəcəyi təqdirdə əvvəlcədən məlumat verməlidir. Tam sinif iştirakı və təyin olunmuş ev təpşiriğini yerinə yetirilməsi gərəklidir.</p> <p>Tədqiqat işlərində, hazırlanmış layihələrdə istifadə olunan mənbələrə istinad verilməlidir. Bununla birlikdə, tələbə tərəfindən təhlil edilmədən, yalnız istinad və sitatlardan ibarət olan hər hansı bir tədqiqat işi qəbul edilə bilməz.</p> <p>Testlər zamanı köçürmə, təyin edilmiş qaydalara tabe olunmadığı təqdirdə tələbə imtahan nəticəsinin ləğv olunması ehtimalı daxil olmaqla cəzalandırılacaqdır.</p> <p>Təqdimatların / layihə sənədlərinin mövzuları fənni tədris edən müəllim tərəfindən əvvəlcədən müəyyənləşdiriləcəkdir. Müəllim ilə əvvəlcədən razılaşdırıldığı təqdirdə digər tələbələrə əməkdaşlığa icazə verilə bilər.</p>		
Tematik plan			
Həftə	Tarix	Mövzular	Dərslik / Təpşiriq / Ədəbiyyat

1	21.09.2022	<p>Mövzu: Coğrafiya dərində interaktiv təliminin əsas məqsədi. Bu metodların şagird şəxsiyyətinin formalaşdırılmasında xüsusi yeri vardır. Təlimi humanistləşdirmədən, humanitarlaşdırmadan, demokratikləşdirmədən şagird şəxsiyyətini formalaşdırmaq olmaz. Təlimin humanistləşdirilməsi prinsipi sosial, bəşəri və mədəni ideyalara xidmət edir. Məlum olduğu kimi islahatın əsas mahiyyətini təhsilin humanistləşdirilməsi, humanitarlaşdırılması, demokratikləşdirilməsi, diferensiallaşdırılması və inteqrasiya kimi prinsiplər təşkil edir.</p>	<p>1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”</p>
2	28.09.2022	<p>Mövzu: Yeni təlim texnologiyalarının prinsipləri. Yeni təlim texnologiyaları əsasında həyata keçirilən təlim prosesinin də özünə məxsus prinsipləri vardır. Bu prinsipləri iki yerə qruplaşdırmaq olar: a)Şagirdi rəqabətəqabil , sosial, hərtərəfli inkişaf etdirməyə xidmət edən təlimtərbiyə prinsiplərinə; b)İnteraktiv təlim zamanı rəhbər ideyalar kimi qəbul edilməli prinsiplərə.</p>	<p>1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”</p>
3	05.10.2022	<p>Mövzu: Ənənəvi təlimdən fəal və interaktiv təlimə. Pedaqoji tədqiqatlardan məlum olmuşdur ki, təlim prosesinə metodik yanaşmanın əsas üç növü vardır: 1) Passiv ənənəvi təlim; 2) Müasir fəal təlim; 3) Yeni İnteraktiv təlim. Təlim prosesində işgüzar iş mühiti, əməkdaşlıq şəraiti yaradıldığından iştirakçıların yüksək fəallığı təmin olunur.</p>	<p>1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”</p>
4	12.10.2022	<p>Mövzu: Fəal və interaktiv təlim metodlarının səciyyəsi . Təlim texnologiyası deyəndə pedaqoji prosesdə təlimin ən yeni və ən səmərəli metodlarından, priyom, tərz və vasitələrindən istifadə etməklə yüksək elmi – intellektual səviyyəyə və</p>	<p>1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal</p>

		nümunəvi mənəvi - əxlaqi normalara malik olan şəxsiyyətin yetişdirilməsi nəzərdə tutulur. İnteraktiv təlimə tədrisin və idrak fəaliyyətinin təşkili və idarə olunması metodlarının məcmusu kimi baxmaq olar.	interaktiv təlim”
5	19.10.2022	Mövzu: İnteraktiv təlim metodu ilə keçilən dərslərin mərhələləri və səciyyəvi xüsusiyyətləri. Motivasiya, tədqiqatların aparılması. İnteraktiv dərslərin mərhələlərinə müvafiq nəticələrin dəyərləndirilməsi.	1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfüyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”
6	26.10.2022	Mövzu: İnteraktiv təlim metodlarının təsnifatı məzmunu. İnteraktiv təlim üsulları o zaman müsbət nəticələrə gətirə bilər ki, şagirdlər üçün müasir tələblərə cavab verən öyrədici mühit yaradılsın. Öyrədici mühit komponentdən ibarətdir: 1) sosial-psixoloji; 2) informasiya mühiti; 3) əşyavi mühit.	1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfüyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”
7	03.11.2022	Mövzu: Diskusiya və debatlar. Diskussiya şagirdlərə tarix, vətəndaşşünaslıq, hüquqi xarakterli məsələlər və digər fənlərə aid mühüm problemlərin müstəqil şəkildə müzakirə etmək imkanı verir, informasiya toplamaq vərdişlərini və fəallığını inkişaf etdirir, bütün şagirdlərə öz nöqteyi-nəzərini bildirmək və eyni zamanda mübahisədə kiminsə üstünlük qazanmaq imkanlarını məhdudlaşdırır. Debatlar isə şagirdləri həyəcanlandıran, xarakterli, mübahisəli mövzular üzrə planlaşdırılmış xüsusi dialoqdur.	1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfüyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”

8	16.11.2022	<p>Mövzu: Qabaqlayıcı təlim prinsipləri. Təlim şagirdə zəruri olan informasiyanı müstəqil əldə etməyi, onu yenidən işləməyi, düzgün istifadə və tətbiq etməyi öyrətməlidir.</p>	<p>1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”</p>
9	23.11.2022	<p>Mövzu: Təlim-tərbiyə sisteminin çevikliyi prinsipi. Təlim-tərbiyə sisteminin çevikliyi ilk növbədə onun real şəraitə uyğunlaşmaq qabiliyyətidir. İctimai mühitin və şagirdlərin dəyişən tələbləri nəzərə alınmaqla, tədris planları və proqramlarının məzmunu, təlim-tərbiyə prosesinin təşkili, pedaqoji texnologiyaların seçilməsi sistemativ olaraq təzələnməlidir. Çevik təlim-tərbiyə sistemində, daha çox təlimin diferensiasiyasına, şagirdlər tərəfindən müxtəlif məlumatların işlənilməsi və mənimsənilməsinə üstünlük verilir.</p>	<p>1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”</p>
10	30.11.2022	<p>Mövzu: Əməkdaşlıq prinsipi «Müəllim-şagird» qarşılıqlı münasibətləri sistemində bu subyektlərin hər biri təlim prosesində tərəf müqabili kimi iştirak etməlidirlər. Əməkdaşlıq ilk növbədə təlim prosesinin kollegial və dinamik keçməsinə öz əksini tapır.</p>	<p>1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”</p>
11	07.12.2022	<p>Mövzu: Klaster (şaxələndirmə) Klaster hər hansı bir mövzu və ya fikrin mümkün qədər açılmasına, şagirdlərin bu ətrafda geniş, sərbəst düşünməsinə şərait yaradan metoddur. Şaxələndirmə strategiyasından həm düşünməyə yönəltmə, həm də düşünmə mərhələsində istifadə etmək olar.</p>	<p>1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”</p>

12	14.12.2022	<p>Mövzu: Qiymətləndirmənin nəzəri məsələləri. Qiymətləndirmə və təlim proseslərinə təhsilin qaşılıqlı əlaqədə olan iki tərəfi kimi baxmaq məntiqidir. Sistemli proses olan qiymətləndirmə-təlim nəticələri ilə maraqlı tərəflər arasında səmərəli əks-əlaqə vasitəsi kimi aşağıdakı komponentləri əhatə etməklə qurulur: -Qiymətləndirmə məlumatları; - Məlumatların toplanması; -Qiymətləndirmə nəticələri; -Qiymətləndirmə standartları.</p>	<p>1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”</p>
13	21.12.2022	<p>Mövzu: Məktəbdaxili qiymətləndirmə növləri üzrə interpretasiya. Diaqnostik, formativ və summativ qiymətləndirmə. Qiymətləndirmə standartları.</p>	<p>1.N.S.Seyfullayeva “ Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”</p>
14	21.12.2022	<p>Mövzu: Dərsdə şagirdlərin qiymətləndirilməsinin məqsətləri. Qiymətləndirmə tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi əsaslanmalıdır. Qiymətləndirmənin əsas tapşırığının yerinə yetirilməsinin keyfiyyəti ilə müəyyən edilir. Qiymətləndirmə obyektləri isə şagirdlərin yerinə yetirdiyi ev tapşırığı, qrup işində və diskussiyalarda iştirak, suallar formalaşdırma və tədqiqat aparmaq bacarığı ola bilər.</p>	<p>1.N.S.Seyfullayeva “Coğrafiyanın tədrisi metodikası” 2.Zülfiyyə Veysova “Fəal interaktiv təlim”</p>
15	28.12.2022	<p>Mövzu: Interaktiv təlimdə kompüter texnologiyalarından istifadə Təlim prosesində yeni texnologiyalardan istifadə qaydası onların coğrafiyanın tədrisində tətbiq imkanları</p>	<p>1.N.S.Seyfullayeva “Coğrafiyanın tədrisi metodikası”</p>

Seminar

№	Mövzuların adı	Saat müəhazirə	Tarix	Qeyd
1.	Coğrafiya dərində interaktiv təliminin əsas məqsədi.	2	26.09.2022	
2.	Yeni təlim texnologiyalarının prinsipləri, Ənənəvi təlimdən fəal və interaktiv təlimə	2	10.10.2022	
3.	Fəal və interaktiv təlim metodlarının səciyyəsi, İnteraktiv təlim metodu ilə keçilən dərslərin mərhələləri və səciyyəvi xüsusiyyətləri	2	24.10.2022	
4.	İnteraktiv təlim metodlarının təsnifatı və məzmunu., Diskusiya və debatlar	2	07.11.2022	
5.	Qabaqlayıcı təlim prinsipləri, Təlim-tərbiyə sisteminin çevikliyi prinsipi	2	21.11.2022	
6.	Qiymətləndirmənin nəzəri məsələləri	2	05.12.2022	
7.	ktəbdaxili qiymətləndirmə növləri üzrə interpretasiya.	2	19.12.2022	
8.	İnteraktiv təlimdə kompüter texnologiyalarından istifadə	1	28.12.2022	
	Cəmi:	15 saat		
Fənn müəllimi:		b/m İ.Q.Həsənov		